

Tijdens de vergadering van 10 maart gaan we traditiegetrouw het voorjaar in met vogelgeluiden. Onder leiding van Hans op den Dries wordt ons geheugen opgefrist of horen we voor het eerst wat de verschillen zijn tussen kleine karekiet, rietzanger en bosrietzanger.

Op 7 april zal een lezing worden gegeven door Caroline Walta. Caroline werkt voor het Zuid-Hollands Landschap in de regio Den Haag en is nauw betrokken bij een Ooievaars-ringproject aldaar. Op de landelijke dag van Sovon heeft zij een presentatie gegeven over dit project. Wegens de beperkte tijd die zij daar had, kon ze maar een deel van de fascinerende informatie laten zien. Wij zijn blij dat ze bereid is om het hele verhaal bij ons te komen vertellen.

Meelopen met een broedvogelinventarisatie

Een aantal leden van de vogelwerkgroep is in het broedseizoen actief met het inventariseren van broedvogels in diverse gebieden op ons eiland. Er worden tellingen gehouden onder andere bij het Groene Strand, de Brielse Gatdam, de noordzijde van de Westplaat, de Holle Mare/Derrylvliet en in de Beningerslikken. Zo'n inventarisatie gaat soms door ruig natuurterrein.

Wilt u ook een keer met een van de tellers mee?

Het gaat niet om een groepsexcursie, maar om een enkel persoon die geïnteresseerd is mee te lopen met een van de tellers. Als u niet terugschrikt voor een wandeling in de vroege ochtend, kunt u zich opgeven bij de voorzitter van de VWG (p.vermaas@gmail.com). Vermeld altijd duidelijk uw naam, adres en telefoonnummer. Het verzoek wordt dan doorgestuurd naar een van de tellers, die contact met u opneemt.

Verslagen

Verslag Nacht van de Nacht 2016

door Hans op den Dries

Op 29 oktober 2016 heeft onze afdeling weer deelgenomen aan de landelijke activiteit Nacht van de Nacht. De opkomst was mooi, 18 personen. Jan Alewijn Dijkhuizen leidde de groep langs enkele hoofdpaden en vele kleine, vaak voor algemeen publiek onbekende paden. Aanhaken was belangrijk, want eenmaal los van de groep zou dat voor de betreffende personen een probleem kunnen opleveren. Om dat te voorkomen hadden wij natuurlijk een 'hekkensluitertje'. Peter Vermaas zorgde constant voor de achterhoede. Een deel van de groep was als gast op krantenartikelen en op de vermelding op de website van Nacht van de Nacht afgekomen.

Anders dan vorig jaar zijn we nu dus door de duinen vlak achter het Bezoekerscentrum (BC) gelopen. Zoals zo vaak startten we de wandeling vanaf het BC langs de plas. Natuurlijk hoopte Jan Alewijn daarmee nog even een vleermuis met de batdetector op te vangen. Zowaar was er nog een dwergvleermuis actief. De voor het menselijk gehoor veel te hoge tonen werden door de detector opgevangen en omgezet tot een hoorbare toon voor de mens. Jan Alewijn gaf een mooie uitleg over deze wonderlijke wezens.

Al wandelend werd er natuurlijk aandachtig geluisterd naar de stilte. We hadden de deelnemers verzocht zo weinig mogelijk licht te gebruiken, zodat de nacht beleefd kon worden zoals die bedoeld is. Toch is dat niet helemaal gelukt, omdat door de bewolking het licht van de industrie werd weerkaatst in het landschap. Ook het omgevingslicht van Oostvoorne en de kassen in de omliggende omgeving produceerden het nodige licht. Hierdoor hebben wij een groot deel van de wandeling in het 'licht' gelopen.

Ondertussen genoten wij van de wandeling. De mensen fluisterden bijna om zo min mogelijk geluid te maken. Halverwege liet Jan Alewijn met zijn fel schijnende Maglite een grote alleenstaande boom met vele maretakken zien. Hij vertelde het verhaal omtrent deze 'tak', bijvoorbeeld dat vogels de kleverige besjes eten en er vervolgens voor zorgen dat deze parasiterende plant zich verspreidt. Zij poepen de pitten elders uit en zodoende krijgt het op een paar plaatsen de kans om weer een nieuwe boom te bemachtigen.

Terwijl we door het zanderige gebied liepen, kwamen wij op een gegeven moment in een bebost gedeelte. Door de relatief warme nazomer en herfst zat er nog heel veel blad aan de bomen en merkten we plotseling dat het ook in deze duinen toch donker kan zijn. Zelf liep ik voorop. Ik ben gewend in het donker te lopen, of te fietsen zonder licht en geloof mij, het went. Je ogen stellen zich er op in en je ziet ook in het donker veel meer dan je denkt. Natuurlijk is er ook verteld over het dierenrijk dat gebruikt maakt van de nacht. Vooral uilen, vleermuizen, egels, muizen en vele insecten die veelal overdag rusten, maken gebruik van de nacht om voedsel te zoeken. Dieren die overdag actief zijn, gebruiken de nacht, net als de mens, om te rusten.

Eenmaal op het Van Buurenpad aangekomen hoorde Jan Alewijn met zijn detector nog een vleermuis voorbij schieten. Het was twijfelachtig welke soort het betrof, maar Jan Alewijn verzekerde ons uiteindelijk dat het om een ruige dwergvleermuis ging. Er volgde daarna een verhaal over de totstandkoming van de paden en de huisjes die er vroeger hebben gestaan en in de tijd ook weer zijn gesloopt. De stenen die van de gesloopte huisjes zijn gekomen, zijn weer als een soort van verharding voor de diverse paden gebruikt.

Aan het einde van de wandeling werden we nog getraakteerd op luid roepende bosuilen. Een mannetje en een vrouwtje gingen even flink te keer, Het scherpe 'iewiet' van het vrouwtje en de doffe oehh-oe-oehoe-oehh zang van het mannetje klonken even heftig in het donker en doorbraken daarmee de "stilte".

Hierna kon ik deze prachtige wandeling afsluiten en Jan Alewijn bedanken voor de interessante verhalen. De deelnemers lieten weten dat ze genoten hadden en gingen met een tevreden gevoel huiswaarts. Laten we hopen dat ze de tocht als een bruggetje hebben gezien naar andere excursies en misschien zelfs naar meer binnen de KNNV!

Exoten in het Haringvliet **door Tom van Wanum**

Dat via rivieren allerlei waterdieren zich kunnen verplaatsten naar nieuwe gebieden is logisch en past in de wijze waarop dieren en planten hun leefgebieden op een natuurlijke wijze kunnen uitbreiden. Met het graven van verbindingskanalen tussen rivieren is het voor deze organismen ineens mogelijk om ook gebieden te bereiken die eerst niet bereikbaar waren. Naar het voorkomen van deze exoten in het Haringvliet (en het Hollands Diep) wordt sinds 1977 onderzoek gedaan. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door Wageningen Marine Research (voorheen IMARES) en Bureau Natuurbalans-Limes Divergens. Het gebeurt door bemonstering met boomkor en electroschepnet (HD).

Inmiddels zijn er 13 exoten aangetroffen. Het gaat om exoten met verschillende histories. De oudste exoot is de karper, die al meer dan 500 jaar geleden geïntroduceerd is. De gibel en de snoekbaars komen ook al minstens 100 jaar in Nederland voor. De goudvis is een geslachtsbroertje (Carassius) van de gibel en wordt heel incidenteel gevangen. Waarschijnlijk gaat het om uitgezette exemplaren (geen voortplanting). Dat geldt eveneens voor de graskarper, die zich ook niet voortplant. De roofblei komt al enkele decennia voor in Nederland, heeft zich snel verspreid, maar is niet zo succesvol als de snoekbaars geworden.

Sinds de aanleg van de verbinding met het Rijn-Donaukanaal in 1992 zijn andere exoten regelmatig waargenomen waarvan niet duidelijk is of ze zich voortplanten, zoals de blauwneus en de Donabrasem. Exoten die zich wel voortplanten en snel oprukken zijn vijf grondels, de Pontische stroomgrondel, witvinggrondel, zwartbekgrondel, Kessler grondel en marmersgrondel. Deze soorten komen tien jaar of korter in Nederland voor. Op dit moment is nog niet te zeggen hoe sterk ze gaan domineren. Vooral de zwartbekgrondel doet hiervoor sterk zijn best.